

31.10.2014

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo@lvm.fi,
Sähköisen tunnistamisen työryhmän puheenjohtaja, markus.rahkola@vm.fi
Sähköisen tunnistamisen työryhmän sihteeri, olli-pekka.rissanen@vm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.10.2014, LVM/1518/03/2014

Lausunto vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetuksesta luottamusverkoston ohjeista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Prof-Tel Oy:ltä lausuntoa hallituksen esityksestä - luonnoksesta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksesta annetun lain muuttamiseksi sekä lakiin lisättävän luottamusverkoston ohjeiksi annettavasta valtioneuvoston asetuksesta. Prof-Tel Oy kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Yleistä

Tietoyhteiskunnan palvelujen käyttämisessä ja edelleen kehittämisessä vahva sähköinen tunnistaminen on ratkaisevan tärkeä vaatimus. Ehdotus luottamusverkoston ja sen vaatimusten ja ohjeiden lisäämisestä nykyiseen lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista laajentaa palvelujen tarjoamista ja käyttämistä erilaisten toimijoiden ja toteutustapojen kesken.

Ministeriön ehdotus luonnoksesta lain muuttamisesta on tältä osin yleisellä tasolla hyvin perusteltu ja kannatettava. Esitykseen asetuksesta Prof-Tel Oy ei ota kantaa.

1.1 Roadmap-tarve

Tietoyhteiskunnassa on ja tulee olemaan monenlaisia ja monen tasoisia palveluita ja tarpeita sekä vaatimuksia myös käyttö- ja toteutustavoille. Tämä koskee myös tunnistamisen ja luottamuksen eri tasoja sekä tietoyhteiskunnan erilaisia oikeustoimia ja niiden turvakomponentteja. Missä palveluissa ja toimissa tarvitaan vahvaa tunnistamista ja mihin riittää heikompi, missä tarvitaan sähköisiä allekirjoituksia, missä aikaleimoja ja missä sovelluksissa taas anonymiteettiä, jne. Edelleen, missä palveluissa tunnistamisen tulee olla kuluttajalle ilmaista, jne.

Vaikka nyt pyydetyt lausunnot koskevatkin vain valmiiseen lakiin tehtäviä pienehköjä muutosehdotuksia, kokonaisuuden kannalta olisi hyödyllistä, jos yleisperusteluissa olisi tuotu vähän selkeämmin esille lain ja muutosten suhdetta/paikkaa laajemmalla tietoyhteiskunnan palveluiden ja oikeustoimien ja niissä tarvittavien turva/luottamuskomponenttien tiekartalla (roadmap).

2. Tunnistuspalvelu bisneslähtöistä

Lähtökohtana ehdotuksessa on että tunnistamispalvelut olisivat bisnesvetoisia ja että tunnistuspalvelut voisivat kilpailla keskenään. Palveluntuottajien kannalta tämä on ymmärrettävä ja kannatettava tavoite. Palveluntuottajien tulee tietenkin taata, että palvelut ovat luotettavia ja helppoja käyttää.

Loppukäyttäjän kannalta ehdotus on kuitenkin epäselvä. Ehdotuksesta ei käy ilmi että koskeeko tunnistuspalvelujen maksullisuus kaikkia palveluita. Tunnistuspalveluiden käytön tulisi olla pääsääntöisesti ilmaista. Miksi loppukäyttäjän pitäisi maksaa siitä, että palvelunantaja tunnistaa hänet jos käyttäjä muutenkin jo maksaa palvelusta. Jossakin tapauksessa palvelunantaja haluaa tunnistaa loppukäyttäjän jotta voisi markkinoida hänelle yksilöidympää palvelua. Eikö palvelun tuottajan tällöin pitäisi suorittaa korvaus tästä loppukäyttäjälle.

Tunnistuspalvelun kehittyminen uhkaa jäädä edelleen heikoksi jos käyttäjä kokee että siitä ei ole hänelle muuta hyötyä kuin maksamisen ilo. Käyttäjät eivät käytä sellaisia palveluita. Käyttäjän, kuluttajan, identiteetti on hyvin henkilökohtaista tietoa ja siitä ja sen tunnistamisesta ei pitäisi joutua erikseen maksamaan.

3. Luottamusverkosto

Ehdotettu luottamusverkoston luominen nykyiseen lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista on kannatettava ja tärkeä asia. Ehdotuksen mukaan luottamusverkostoon liittyminen on vapaaehtoista. Tähän liittyy epäselvyyttä, ks. kohta 4.

4. Tunnistuspalvelun status

Ehdotuksessa todetaan, ”*Tunnistuspalvelua on mahdollista tarjota myös ilmoittautumatta Viestintävirastoon, mutta tällöin tunnistuspalvelun tarjoajalla ei ole vahvan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan statusta. Vahvan tunnistuspalvelun statuksen saaminen edellyttää ilmoittautumista Viestintävirastoon.*”

Pari kysymystä jää epäselväksi. Onko niin, että vahva tunnistuspalvelu kuuluu automaattisesti luottamusverkostoon jos tunnistuspalvelu on Viestintäviraston rekisterissä. Tai, jos palvelu täyttää vahvan tunnistamisen tekniset ja hallinnolliset vaatimukset,

vaikka osana muuta sovellusta tai palvelua, eikä vahvaa tunnistusta voida mainostaa ja tarjota sellaisena, vaikka vahva tunnistus ei rekisteriin kuuluisikaan.

5. Mobiilivarmenteet

Mobiilivarmenteilla on jo oma luottamusverkosto. Nyt annetusta ehdotuksesta ei käy ilmi miten mobiilivarmenteiden luottamusverkosto suhtautuu ehdotettavaan luottamusverkostoon. Onko lakiin sisällytettävä luottamusverkosto mobiilivarmenteiden luottamusverkoston laajennus, vai siitä erillinen.

Mobiilivarmenteet edustavat tällä hetkellä turvallisinta ja helppokäyttöisintä tapaa tarjota ratkaisu paitsi vahvaan sähköiseen tunnistamiseen myös sähköisiin allekirjoituksiin. Tuntuisi siten järkevältä että lakiin sisällytettävä uusi luottamusverkosto rakentuisi jo olevan mobiilivarmenteiden luottamusverkon ympärille.

6. Yhteenveto

Prof-Tel Oy pitää nyt tehtyä ehdotusta hyvänä ja kannatettavana lisäyksenä lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta sekä sähköisistä allekirjoituksista. Prof-Tel Oy pitää kuitenkin tärkeänä että palvelun kehittämisessä huomioitaisiin edellä kohdissa 1-5 esitetyt asiat.

Ystävällisin terveisin

Esa Kerttula, Dr.
Prof-Tel Oy